

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. การดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเอง ในการจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ แยกต่างทั้งโดยรวมและรายด้าน

การดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยได้สังเคราะห์แนวคิดของ ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี (2545 : 13) และพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต , 2540 : 14-17) นำมาสรุปได้ว่าความต้องการพัฒนาตนเองของครูเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ มาเป็นกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ

1. ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน
2. ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ที่ใช้สอน
3. ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 จำนวน 4,473 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 (2548 : 1-14)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่างครู จำนวน 354 คน จากนั้นเทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละอำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น

3.1.1 ต่ำกว่า 10 ปี

3.1.2 10 – 19 ปี

3.1.3 มากกว่า 19 ปี

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตามกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านจิตวิทยา การเรียนการสอน ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ที่ใช้สอน ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีจำนวน 49 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งหมดเท่ากับ 0.983

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยใช้สถิติ F - test ใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ถ้าพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของ Scheffe'
4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษาวิเคราะห์โดยหาความถี่ แล้วเรียงลำดับและอธิบายข้อมูลดังกล่าวนำเสนอในรูปตาราง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน และ ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อันใช้สอน

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า

1.1 ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อันใช้สอน และ ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน

1.2 ครูที่มีประสบการณ์ 10 – 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน และ ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อันใช้สอน

1.3 ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อันใช้สอน ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง และ ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้โดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีประสบการณ์ 10 - 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี และ ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ครูผู้สอนเสนอแนะแนวความต้องการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ เรียงลำดับจากความถี่มากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ รองลงมาคือ ควรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก และ ควรอบรมเทคนิควิธีสอนใหม่ๆ ให้กับครู ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีประเด็นน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ นั้นถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ในมาตรา 22 ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ถือว่าเป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ ความเชื่อมุมมองแง่คิดของครูผู้สอน และคนทั่วไปว่าในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนต้องเปลี่ยนความเชื่อ ความคิด บทบาทจากผู้ที่รอรับความรู้จากการบอกของครูไปเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ค้นหาความรู้ใหม่ที่เกิดจากการปฏิบัติของตนเอง (สุภรณ์ สภาพงศ์. 2543 : 59) นอกจากนั้นแล้วการประเมินเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะ

ของครู หรือ การประเมินเพื่อที่จะต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูนั้น จะต้องมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ด้วย จากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ โยชะพล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยมีส่วนร่วมแล้วมีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน และยังสอดคล้องกับ วีระชัย นวลสำลี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย โดยมีส่วนร่วม มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองในภาพรวมและเป็นรายด้าน 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ มากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ จากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย คือ ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน และ ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้อื่นๆ ที่ใช้สอน

1.1 ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอน ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษานั้น ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับเด็กนักเรียน ครูต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาด้วย เพราะจิตวิทยาการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของครู ดังที่ สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2541 : 4 -14) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาต่ออาชีพครูว่า วิชาจิตวิทยาการศึกษาสามารถช่วยครูให้รู้จักลักษณะนิสัย (characteristics) ของนักเรียนที่ครูต้องสอน โดยทราบหลักพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพเป็นส่วนรวม ช่วยให้ครูมีความเข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพบางประการของนักเรียน เช่น อีโก้ (self concept) ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร และเรียนรู้ถึงบทบาทของครูในการที่จะช่วยนักเรียนให้มีอีโก้ที่ดีและถูกต้องได้อย่างไร ช่วยครูให้มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อจะได้ช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้พัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ช่วยให้ครูรู้จักจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมแก่วัยและขั้นพัฒนาการของนักเรียน

เพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจและอยากจะเรียนรู้ ช่วยให้ครูทราบถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น แรงจูงใจ อคติโนทัศน์ และการตั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน ช่วยครูในการเตรียมการสอนวางแผนการเรียน เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ช่วยครูให้ทราบหลักการและทฤษฎีของการเรียนรู้ที่นักจิตวิทยา ได้พิสูจน์แล้วว่า ได้ผลดี เช่น การเรียนรู้จากการสังเกตหรือการเลียนแบบ (Observation learning หรือ Modeling) ช่วยครูให้ทราบถึงหลักการสอนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งพฤติกรรมของครูที่มีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น การใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำตนเป็นต้นแบบ ช่วยครูให้ทราบว่านักเรียนมีผลการเรียนดีไม่ได้เป็นเพราะระดับเชาว์ปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่มีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น แรงจูงใจ (Motivation) ทักษะคิด หรืออคติโนทัศน์ ของนักเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อตัวนักเรียนและ ช่วยครูในการปกครองชั้นและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน ครูและนักเรียนมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ต่างก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีความสุขและนักเรียนรักโรงเรียน อยากมาโรงเรียน ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนสอนให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติการเรียนรู้ ด้านจิตวิทยาการเรียนการสอนโดยรวม อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความรู้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ใช้สอน ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบประเด็นที่น่าสนใจคือ ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเทคโนโลยีซึ่งครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าว แต่ก็เป็นที่จำเป็นที่ครูจะต้องเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจเพื่อให้นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารให้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้น อาจจะได้จบการศึกษาวิชาเอกที่ตรงกับสาระที่สอน ทำให้ไม่มั่นใจในเนื้อหาที่สอน บางครั้งอาจสอนเนื้อหา และองค์ความรู้ที่ไม่ถูกต้องให้กับนักเรียน เหตุผลอีกประการหนึ่ง คือ องค์ความรู้ใหม่ ๆ มีการค้นพบ และบางอย่างก็มีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาทำให้ครูผู้สอนมีความต้องการที่จะ

พัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านความรู้เนื้อหาหลักสูตรการเรียนรู้ที่ใช้สอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุสุมา วรณวงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีดำเนินการ พัฒนาบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า วิธีดำเนินการพัฒนาบุคลากร ด้านการฝึกอบรมได้แก่ให้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะการปฏิบัติให้สูงขึ้น จัดให้มีการอบรมและนำเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน การเรียนการสอนและการส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมประชุม สัมมนาและฝึกอบรมตามสถาบันอื่น ๆ เพื่อเสริมความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาในงานได้แก่ ผู้บริหารให้ความสำคัญ ในการพัฒนาองค์การให้มีการจัดกระบวนการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน และปฏิบัติให้ถูกต้องจริงจังและจัดให้มีการนิเทศภายในเพื่อเสริมทักษะและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.3 ด้านเทคนิคการสอนและสื่อการเรียนการสอน ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับเทคนิคที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเทคนิคการสอนนั้นจะเป็นตัวกระตุ้น เร้าความสนใจของผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งประเด็นที่ครูมีความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับแรก 3 อันดับ คือ การเลือกหลักการและวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การนำนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นที่สนใจแก่ผู้เรียน และการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ ทั้งนี้เพราะว่าปัจจุบันนักวิชาการศึกษาค้นหาความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะว่าเป็นแนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัด เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ใช้หลากหลายวิธีสอน หลากหลายแหล่งเรียนรู้ สามารถพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย คือ พัฒนาพหุปัญญา รวมทั้งเน้นการใช้วิธีการวัดผลอย่างหลากหลายวิธี พิมพันธ์ เชชะคุปต์ (2542 : 47) และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนว

ทางการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ มาเป็นผู้วางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่ครูต้องการ ซึ่งสิ่งที่จะช่วย กระตุ้นความอยากรู้ อยากเห็นและความสนใจเรียน ก็คือสื่อการเรียนการสอน ซึ่งความสำคัญ ของสื่อการเรียนการสอนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ใน มาตรา 24 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอน และแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ ซึ่งจากเหตุผลต่าง ๆ ที่กล่าวมาทำให้ ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองในการ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเทคนิคการ สอนและสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ครูมีความต้องการพัฒนาตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านประเมินผลการ เรียนตามสภาพจริงโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประเมินผลการเรียน ตามสภาพจริง (authentic assessment) เป็นวิธีการที่สามารถค้นหาความสามารถและ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน และเป็นข้อมูลสามารถนำมาใช้ ตัดสินผลการ เรียนของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี และวิธีการที่ใช้ในการประเมินก็มีความหลากหลายและ สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการประเมินที่หลากหลายลักษณะซึ่งวิธีการที่ใช้ประเมิน ได้แก่ การ สังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง แบบทดสอบ วัดความสามารถจริง การรายงาน ตนเองและเพิ่มสะสมผลงาน (วัฒนาพร ระจับทุกข์. 2542 : 53) ซึ่งวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงนั้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับครูที่ส่วนใหญ่อาจจะยังไม่เข้าใจในวิธีการวัด ตลอดจนการสร้างเครื่องมือที่ใช้วัด ทำให้ยังยึดติดกับวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยใช้ แบบทดสอบ แต่วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หลาย ๆ วิธีทำให้สามารถวัดความรู้ ความสามารถของนักเรียนได้อย่างแท้จริง เช่น เพิ่มสะสมงานหรือเพิ่มผลงานดีเด่น (Portfolio) เป็นตัวอย่างผลงานดี ๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่เลือกและรวบรวมอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้แสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะ ความสนใจ ความถนัด ความ พยายาม ความก้าวหน้า ความสำเร็จในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (วิภากรณ์ ภู่วัฒนกุล. 2544 : 50) จากข้อดีของวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ ครูมีความ

ต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริงโดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. เมื่อเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ 10 - 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 19 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเองสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ด้านเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง นั้นเป็นเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาไปเรื่อย ๆ ตามยุคสมัย ซึ่งครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10 - 19 ปี นั้นส่วนมากเป็นครูที่จบการศึกษาจากสถาบันการศึกษามานานแล้ว ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในสมัยที่เรียนยังไม่มีสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ ยังไม่มีแนวความคิดเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง จึงทำให้มีความต้องการพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ด้านเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และ ด้านประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งส่วนมากเป็นครูที่สำเร็จการศึกษามาใหม่ ๆ ซึ่งในหลักสูตรวิชาการศึกษาได้สอนองค์ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ ประกอบกับครูกลุ่มนี้เป็นครูหนุ่มสาวที่ยังไม่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบด้านครอบครัวมากนัก จึงมีเวลาในการศึกษาค้นคว้า และเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ จึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับหนึ่งทำให้มีความต้องการพัฒนาตนเองน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 10-19 ปี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วีระชัย นวลสำลี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย ที่มีประสบการณ์ในการสอน 10-20 ปี และน้อยกว่า 10 ปี มีความต้องการพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้นครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน 10-20 ปี มีความต้องการด้านการศึกษาและดูงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 20 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองโดยภาพรวมและทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกลยุทธ์ที่ใช้สำหรับพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ เพราะการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นการอบรมที่มีการลงมือกระทำเพื่อแก้ปัญหาและลงมือปฏิบัติจริงด้วยระหว่างผู้ที่มีประสบการณ์กับผู้ที่มีความสนใจที่จะแก้ปัญหานั้นๆ ร่วมกัน ผลการอบรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที ตัวครูได้เพิ่มความรู้ ความสามารถ มีความมั่นใจในการทำงานมากขึ้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร การอบรมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นการพัฒนาบุคลากรอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้และประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ทั้งบางครั้งได้ลงมือกระทำเองเพื่อแก้ปัญหาจริงๆ จากประโยชน์และความสำคัญของการอบรมเชิงปฏิบัติการจึงทำให้ครูเสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ วีระชัย นวลสำลี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย ผลการศึกษพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผาขาว จังหวัดเลย โดยส่วนรวมมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองด้านการฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นราลักษณ์ พันธะสา (2542 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารประถมศึกษาได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการพัฒนาบุคลากรไว้ว่าควรจัดการฝึกอบรมให้เพียงพอเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ควรจัดอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาครูในสังกัดให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ควรจัดอบรมให้ความรู้ หรือจัดทำเอกสารให้ความรู้เผยแพร่ไปยังสถานศึกษาในสังกัดเพื่อให้ครูสามารถเรียนรู้และนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ และฝึกปฏิบัติเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ และแนะนำวิธีปฏิบัติตน เพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติตนเพื่อเป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีความรู้ เกิดความเข้าใจ และสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูให้สามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้

2.2 ควรมีการวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองของครูในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระที่สอน เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับนำไปวางแผนพัฒนาต่อไป